

Datum

2022-04-22

Diariernr (åberopas)

A715.249/2021

Saknr

000

Er referens

S2021/07629

s.remissvar@regeringskansliet.se

s.sof@regeringskansliet.se

Från delar till helhet- En reform för samordnade, behovsanpassade och personcentrerade insatser till personer med samsjuklighet (SOU 2021:93)

Sammanfattning

Polismyndigheten välkomnar utredningen och ser överlag positiva effekter av förslagen som lämnas. Polismyndigheten anser samtidigt att reformen med ett förändrat och förtydligt huvudmannaskap behöver kompletteras vad gäller regionernas ansvar för akuta insatser utanför sjukvårdsinrättningarna samt ansvaret för personer som omhändertas enligt lagen (1976:511) om omhändertagande av berusade personer (LOB).

Polismyndigheten önskar framföra följande synpunkter.

Polismyndighetens synpunkter

9. Mer renodlat ansvar för skadligt bruk och beroende för huvudmännen

Polismyndigheten tillstyrker förslagen om att all behandling av skadligt bruk och beroende ska vara ett ansvar för regionernas hälso- och sjukvård och ske samordnat med behandling för andra psykiatriska tillstånd. Det är positivt att regionernas ansvar samt socialtjänstens ansvar förtydligas i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) respektive socialtjänstlagen (2001:453).

Polismyndighetens uppfattning är att förslagen i denna del kommer skapa bättre förutsättningar för en god och jämlik vård samt sociala insatser för den berörda patientgruppen. Polismyndigheten delar också bedömningen att roller inom hälso- och sjukvården behöver fastställas och att det bör finnas en övergripande struktur beslutad på huvudmannanivå som säkerställer detta.

Polismyndigheten anser samtidigt att en reform av samhällets insatser till personer med samsjuklighet med ett förändrat och förtydligt huvudmannaskap behöver kompletteras vad gäller ansvar för akuta insatser till den aktuella målgruppen utanför sjukvårdsinrättningarna. En betydande del av Polismyndighetens verksamhet ägnas åt att hantera psykisk ohälsa och suicidförsök. Exempelvis skickades polisresurs på 19 818 ärenden under 2021, vilket motsvarar ca 162 verksamhetstimmar per dygn eller ca 30

årsarbetskrafter vid ingripandeverksamheten. Polismyndigheten är inte den aktör som har bäst kompetens och förutsättningar för arbetsuppgiften, och inte heller de resurser som krävs. I region Stockholm finns den s.k. PAM-enheten (PAM står för psykiatrisk akut mobilitet). Enheten gör insatser vid akutsuicidala situationer samt akutpsykiatriska bedömningar utanför sjukhusområdet och drivs av regionen i samarbete med ambulanssjukvården i Storstockholm AB. Den specialistkompetens som enheten besitter är viktig för att personer med psykiatriska tillstånd i utsatta akuta situationer snabbt ska ges ett professionellt bemötande och vård och stöd anpassat efter deras behov. För Polismyndigheten i region Stockholm fyller enheten en viktig funktion också eftersom den avlastar ingripandeverksamheten och bidrar till den renodling av polisverksamheten som eftersträvas. Av statistiken för de uttryckningar som PAM gjorde 2021 framgår att endast 3% av fallen behövde hanteras av polis. I övriga ärenden kunde personerna stanna kvar i hemmet alternativt transporteras till vården.¹

Polismyndigheten vill i sammanhanget också framhålla att många av de som frihetsberövas och förvaras i Polismyndighetens arrester har långvarig och allvarlig beroendesjukdom i kombination med psykisk och somatisk ohälsa. Det gäller inte minst bland dem som omhändertas med stöd av LOB. Syftet med LOB är att de som omhändertas ska beredas vård men trots det hanteras en majoritet av de omhändertagna av polis. Under 2021 förvarades ca 80 % av de omhändertagna, även minderåriga, i polisarrest i avsaknad av alternativ, vilket är problematiskt av flera skäl. Framförallt brister den medicinska säkerheten för de omhändertagna samt möjligheten att fånga upp de personer som behöver fortsatt stöd för att komma ur ett missbruk eller beroende. Polismyndigheten anser att det därför behövs ett förändrat och förtydligt huvudmannaskap också vad gäller transporter och vård av personer som omhändertas enligt LOB och kommer att hemställa hos regeringen om en utredning i frågan.

10. Ett starkare hälsofrämjande och skadereducerande perspektiv

Polismyndigheten delar utredningens bedömning om vikten av somatisk vård, suicidprevention och hälsofrämjande insatser för personer med samsjuklighet. Det är viktigt med helhetssyn på hälsa för den berörda patientgruppen och att vården är tillgänglig. Polismyndigheten stödjer också utredningens förslag om att genomföra regelbundna uppföljningar av verksamheten med läkemedelsassisterad behandling vid opioidberoende (LARO) för att bl.a. minska risken för vidareförmedling av droger från patienter till personer utanför programmet.

Konsekvenser för Polismyndigheten

Polismyndigheten delar utredningens bedömning av konsekvenser för brottsligheten och det brottsförebyggande arbetet. Ökade och förbättrade insatser till den berörda målgruppen, med bl.a. en samordnad vård- och stödverksamhet, kan på sikt leda till att färre brott begås och att färre personer

¹ <https://www.norrastockholmspsykiatri.se/var-d-hos-oss/akut-hjalp/akutpsykiatriska-bedomning-utanfor-sjukhuset-pam-enheten/>

utsätts för brott, men även att utsatthet för brott, inte minst brott i nära relation, kan fångas upp i större utsträckning.

Detta yttrande har beslutats av chefen för rättsavdelningen Gunilla Hedwall. Vid den slutliga handläggningen har deltagit gruppchefen Sofie Lindblom och juristen Maria Stensson, föredragande. Rikspolischefen Anders Thornberg har informerats om remissen.

POLISMYNDIGHETEN

Gunilla Hedwall

Maria Stensson

Kopia till

Justitiedepartementet (PO)
Arbetslagarorganisationerna
Rikspolischefens kansli